A°. 1825. N°. 28.

ARNHEMSCHE COURANT.

Zaturdag den 5. Maart.

TWEEDE KAMER DER STATEN GENERAAL.

Zitting van Maandag den 28. Februarij.

Opening te half twee ure.

Zijne Exc. de Minister van Binnenlandsche zaken, *Onderwijs en Waterstaat* is in de vergadering tegenwoordig, ter verdediging van het ontwerp van wet, welks discussie aan de orde van den dag is.

Zijne Exc. de Minister van Financien is insgelijks tegenwoordig.

De notulen van het verhandelde in de laatste vergadering worden gelezen en goedgekeurd.

De president brengt ter kennis der kamer een koninklijk besluit, waarbij hij gemagtigd wordt, om in zijne handen, den heer *van Andringa de Kempenaer*, op nieuw gekozen tot lid der kamer voor de provincie Vriesland, den eed, bij de grondwet (art. 84) voorgeschreven, te doen afleggen. Hij verzoekt dienvolgens de commissie, aan wier hoofd zich de heer *Geelhand* bevindt, de geloofsbrieven van het nieuw benoemd lid na te zien. Dezelve in orde bevonden zijnde, wordt de heer *de Kempenaer* door den heer griffier binnengeleid, legt den eed af in handen van den voorzitter en neemt daarna zitting.

De eerste kamer der Staten-Generaal berigt, dat zij zich heeft vereenigd met het ontwerp van wet, betrekkelijk het doen ophouden van den wettigen koers der Fransche muntspecien in dit Rijk. — De voorzitter stelt voor deze boodschap aan te nemen voor notificatie.

De heer *Dotrenge* geeft den wensch te kennen, dat daar mogt bijgevoegd worden, dat zulks geschiedt, zonder dat daaruit voor het vervolg zoude kunnen worden afgeleid, dat de kamer had goedgekeurd, dat het reeds vroegere besluit van de eerste kamer, op den 13. Januarij genomen, wanneer de stemmen over die wet hadden gestaakt, door een nader besluit zoude kunnen worden gewijzigd of veranderd, aangezien zulks tegen de grondwet zoude strijden.

De heer *Reiphins* is van hetzelfde gevoelen en zegt, dat, naar zijne meening, het zeer noodzakelijk is, dat in de notulen worde bijgevoegd, dat de aanneming der boodschap voor notificatie geschiedt, zonder eenige gevolgtrekking hoegenaamd voor het vervolg.

De heer *de Stassart* zegt, dat hij dit gevoelen mede omhelst.

De heer *Beelaerts van Blokland* verzet zich tegen die bijvoeging, daar men, zegt hij, geen officiele kennis heeft bekomen van hetgeen er in de eerste kamer, op den 13. Januarij, is voorgevallen, en men niets anders officieels weet, dan hetgeen thans aan de tweede kamer is medegedeeld geworden; te weten, dat de eerste kamer zich met het ontwerp van wet, betrekkelijk de Fransche muntspecien, heeft vereenigd. De wijze hoe de deliberatie in de eerste kamer heeft plaats gehad gaat ons niet aan. Wij kennen alleen den uitslag derzelve door de tegenwoordige mededeeling. Daar zijn dus geene redenen, om iets bij het voorstel van den voorzitter te voegen.

Men roept van verscheiden kanten: *Ondersteund! Ondersteund!*

De heer *van de Kasteele* ontwikkelt nog nader het gevoelen van den heer *Beelaerts*, en dringt hetzelve aan.

De heer *de Stassart* geeft zich de moeite den zin van het voorstel van den heer *Dotrenge* nader te verklaren.

De heer *Dotrenge* daarmede geen genoegen schijnende te nemen, verklaart zich zelf nader.

De discussie duurt voort tusschen de heeren *Dotrenge* en *Reiphins*, die in hun gevoelen volharden, en de heeren *van Asch van Wijk*, *van Alphen*, *van Lijnden van Hoevelaken*, *Warin*, *Barthelemy* en *le Hon*, die zich daartegen aankanten, en zich op het reglement voor de kamer beroepen, om aan te toonen, dat de heer *Dotrenge* wel in de notulen kan doen aanteekenen, dat hij zich met het voorstel van den voorzitter niet heeft vereenigd, maar dat daarin geene aanmerkingen van de leden kunnen worden geplaatst, en dat dus de kamer niet anders kan doen dan eenvoudig de boodschap der eerste kamer aan te nemen voor notificatie, zoo als door den voorzitter is voorgesteld.

De heer *Geelhand* merkt aan, dat de kamer, de boodschap eenvoudig aannemende voor notificatie, zich het minste zal binden, en dat zulks de minste zwarigheid zal opleveren.

De heer *Sandberg* dringt nog nader het gevoelen aan van die leden, die van oordeel zijn, dat er geene aanmerkingen van leden in de notulen mogen worden geplaatst.

De heer *de Celles* ondersteunt ook dit gevoelen.

De voorzitter vraagt den heer *Dotrenge*, of hij van zijn voorstel afziet; de heer *Dotrenge* verklaart zulks te doen. Waarop besloten wordt overeenkomstig het voorstel van den voorzitter.

Eene petitie van de molenaars van Leuven wordt naar de commissie verzonden.

Aan de kamer wordt hulde gedaan van onderscheiden boekwerken, welke in de bibliotheek zullen worden geplaatst.

Aan de orde van den dag is de discussie der wet, waarbij aan den Koning geopend wordt een crediet van acht millioen voor de rampen der overstroomingen in de eerste dagen van de maand Februarij.

De heeren *van Alphen* en *van Asch van Wijck* spreken advijsen uit over en ten voordeele van deze wet.

Zijne Exc. de Minister van Binnenlandsche zaken, *Onderwijs en Waterstaat* zegt, dat hij gelooft, dat het niet noodig zal zijn een tafereel der rampen op te hangen en de noodzakelijkheid aan te toonen van daarin te voorzien, op de wijze als is voorgesteld; hij bepaalt zich alleen om aan te merken, dat het edelmoedig hart van Zijne Majesteit, hetwelk zoozeer door dit onheil lijdt, zal worden verligt, door te vernemen, dat de wet met eenparige stemmen is aangenomen.

De discussie wordt gesloten.

De wet in omvraag gebragt zijnde, wordt met eenparige stemmen aangenomen en zal naar de eerste kamer worden gezonden.

Daar zijn tegenwoordig 81 leden.

De commissie tot de petitien brengt bij monde van de heeren *Mesdach*, *Gockinga* en *van de Kasteele* rapport uit, wegens de verzoekschriften van de broodbakkers van Brugge, de molenaars van Drenthe, en een korenmolenaar van Rotterdam, allen bedenkingen voordragende, wegens de admodiatie van de belasting op het gemaal.

Deze verzoekschriften zullen alle ter griffie worden nedergelegd en de rapporten der commissie, op de beide eerstgemelde, daarenboven worden gedrukt en aan de leden rondgedeeld.

De zitting wordt opgeheven en geadjourneerd tot morgen ten 12 ure.

NYMEGEN, den 4. Maart.

Naar men verneemt, bragt de algemeene collecte, alhier l. l. Woensdag gedaan, eene som van ruim *f* 3000 op, behalve eene gift van *f* 5000 door een onzer geachtste stadgenooten gegeven. — Dezer dagen hadden onze ingezeten buiten dat nog de schoonste gelegenheden, om hunne mededeelzaamheid te betoonen. Zoo gaf de heer *G. de Vries*, op l. l. Zaturdag, ten voordeele der noodlijdenden, in onze Groote kerk, een orgelconcert, hetwelk eene zuivere som van *f* 200:50 opleverde; zoo gaf, l. l. Maandag, tot hetzelfde doel, het gezelschap *Kunstliefde*, onder directie van den heer *F. Boers*, een concert, hetwelk *f* 180:25 opbragt, bij welke gelegenheid zijn Ed. zoontje, *J. C. Boers*, oud 12 jaar, de schoonste bewijzen gaf van zijnen musijkalen aanleg; zoo gaf onze beroemde stadgenoot, de heer *W. H. Dahmen*, op den 2. dezer, in het Luthersch kerkgebouw alhier, een concert, waarop wij het genoegen hadden ook zijn Ed. broeder, de heer *J. A Dahmen*, van Rotterdam, zijne bekwaamheden op den waldhoorn te hooren uitvoeren, en welk concert zuiver *f* 267:40 opbragt. — Alle deze gelden zijn den Heer Burgemeester ter hand gesteld.

ARNHEM, den 4. Maart.

De tweede of algemeene collecte langs de huizen dezer stad heeft opgebragt de som van *f* 5,044:14½.

Te Zt. Bommel bedraagt dezelve *f* 601:48½, te Tiel, gelijk gemeld is, *f* 900, te Doetinchem *f* 288:13, te Beuningen *f* 48:36½, te Buren *f* 105:50, te Hattem *f* 190, te Ophemert *f* 53:32½, te Wageningen *f* 363:10, te Harderwijk *f* 1,293:41¼, te Kerkwijk *f* 61:40, te Hummelo *f* 123:15, te Haaften *f* 59, te Putten *f* 52:35, te Nederhemert *f* 21:34, te Zevenaar *f* 100.

— » Heeren Gedeputeerde Staten dezer provincie," schreef men ons voor eenige dagen, » geene kennis dragende van de weldadige oogmerken Zijner Majesteit, om eene *algemeene* collecte ten behoeve der slagtoffers van de jongste overstroomingen te bevelen, hebben, ten zelfden dage, waarop het koninklijk besluit genomen is, eene notificatie gearresteerd, waarbij de ingezetenen van deze provincie zijn aangespoord » tot ruime bij» dragen, ten einde daaruit, niet alleen de hulpbehoevenden te onder» steunen, maar dezelven ook, indien mogelijk, eene gedeeltelijke ver» goeding van hunne verliezen te doen toekomen. En zulks te meer, » daar de provincie Holland, mede het tooneel van eene niet minder » verschrikkelijke overstrooming was geworden, er van dien kant geene » hulp met redelijkheid was te wachten."

» De Gelderschen begrepen uit deze notificatie, dat hunne provincie, bij de plaats hebbende ramp, (welke, na de afkondiging, meer en meer in zijne gantsche uitgestrektheid bekend werd) alle krachten had in te spannen, ten einde zij de weldadigheid van hare brave naburen, zoo dikmaals liefderijk tot haar uitgestrekt, thans niet zoude behoeven aan te spreken. Zij gaven dus aan de Geldersche noodlijdenden, niet wijl het Gelderschen, en geen Noord-Hollanders, geen Overijsselsche, geen Vriezen waren; maar, opdat de mededeelzaamheid der naburen, in dezen algemeenen nood, min verdeeld zoude kunnen werken; opdat, wanneer hier, aan vrijwillige bijdragen, proportioneel, aanzienlijk gecollecteerd werd, als dan de onvermijdelijke noodzakelijke bijhulp van de algemeene kasse bij ons zoo veel minder zoude kunnen zijn, en anderen zoo veel meer ten goede komen."

» Onze gaven zouden dusdoende even zoo zeer tot ondersteuning strekken van die ongelukkigen, welke de ramp der overstrooming elders had getroffen, als van degenen, welke binnen deze provincie door dezelve geleden hadden."

» En, wanneer men nu de middelen van bestaan onzer ingezetenen, en de lasten, die zij te dragen hebben, slechts eenigermate van nabij kent, wiens hart moet dan niet van genoegen kloppen, dat op meer dan eene plaats blijken van milddadigheid zijn gegeven, welke de hoogstgedrevene verwachting zijn te boven gegaan; wie moet, als hij de slotsom opmaakt van hetgeen reeds als gegeven is bekend geworden, niet verbaasd staan, dat in deze vermagerde streken zulk eene som gereede penningen aan vrijwillige giften heeft kunnen ingezameld worden; terwijl, buiten het toebrengen tot deze collecte, nog zoo veel op onderscheiden wijze, ook voor hulpbehoevenden buiten de provincie, gedaan is! Wie moet de milde handen niet zegenen, die, niet kunnende verbergen wat zij met stapels en zakken-vol gegeven hebben, daarmede het onvermogen van velen en de koude liefdeloosheid van die enkelen, die, helaas! overal te vinden zijn, zoo loffelijk hebben opgewogen!"

Inderdaad; maar hoe moet ons gevoel nu rijzen, bij het vernemen der nieuwe giften, geheel ten behoeve der rampspoedigen in andere gewesten. Om die gezamenlijke giften naar vereisch te waarderen, moet men zich den toestand van Gelderland wel voorstellen. Sedert 1813, om niet hooger op te klimmen, heeft dit gewest aanhoudend met de drukkendste bezwaren en rampen te worstelen gehad. In het laatst van 1813 en het begin van 1814, gedurende maanden, een sterken doortogt van vreemde troepen, die niet alleen door den ingezeten gevoed, maar van allerlei behoeften voorzien moesten worden, van welke een en ander niet het honderdste gedeelte is vergoed geworden. In 1816 in den zomer eene overstrooming, waardoor gras en veldvruchten bedorven werden en duizenden stuks vee wegstierven. Eene buitengewone belasting van *f* 100,000 over de provincie, om zoo veel mogelijk te herstellen. In 1820 een ontzettende watervloed, waardoor de schoonste streken van dit gewest geteisterd werden. In den tegenwoordigen winter, behalve de rampen aan de kusten der Zuiderzee, menigvuldig bederf van het wintergraan door kwelwater, en daarenboven overal aan onze menigvuldige rivier-dijken de grootste schaden, wier herstel duizenden kost. — Met deze korte schets in de hand, de tegenwoordige giften in dit gewest, hetwelk grootstendeels uit den kwijnenden landbouw zijn bestaan moet vinden, overzien — en de borst zal gloeijen van het gevoel van derzelver waarde, welke, inderdaad, Gelderland de billijkste aan-

spraak geeft op deze genootschap aan den lof van echt Nederlandsche weldadigheid, die dezer dagen zoo heerlijk uitblinkt.

— Het bedrag der algemeene collecte te Enkhuizen beloopt f 2912, (de vroegere bedroeg f 2804); te Medemblik f 1600, (de vroegere beliep f 850).

— De provinciale collecte voor de noodlijdenden in Gelderland bedraagt tot dus verre f 40,473 : 64. Nader is gecollecteerd: te Duiven f 115 : 30, te Gent f 56 : 15, (de collecte te Doil bedraagt f 108 : 15, en niet f 65 : 15), te Aalten f 366 : 5½, te Eibergen f 330.

— Van den heer staatsraad *Canneman* is nader ontvangen bij de commissie voor de noodlijdenden te Elburg f 50, en bij die te Arnhem f 51 : 52.

— In de dagbladen van de Zuidelijke provincien, vindt men nog geene opgave van de collectes voor de noodlijdenden; maar wel van vrij aanzienlijke giften van genootschappen, geestelijken, ambtenaren en militairen.

FRANKFORT, den 1. Maart.

Volgens berigten uit Carlsruhe van den 26 Februarij, heeft de groothertog van Bade aan de staten-vergadering besluiten van de Duitsche bondsvergadering, van 16 Augustus 1824, doen mededeelen, tot handhaving van het monarchale beginsel, en de invoering van een reglement, ten einde misbruiken voor te komen, hetzij door de openbaarheid der beraadslagingen van de kamers, hetzij door mededeeling en door de drukpers. De hertog van Nassau heeft de staten-vergadering den 28. Februarij geopend. Z. D. H. heeft geene buitengewone maatregelen aangekondigd.

— Volgens berigten uit Konstantinopel van den 1. dezer, over Odessa ontvangen, heeft *Omer Vrione*, pacha van Janina, zich werkelijk tegen de Porte verklaard, en zich bereid getoond, om met de Grieken mede te werken. Deze gebeurtenis acht men van groot gewigt voor den aanstaanden veldtogt, wijl de Porte nu allereerst een Turkschen rebel te bestrijden heeft, die list aan veerkracht paart, en met groote verdedigingsmiddelen voorzien is.

PARYS den 28. Februarij.

Na eenstemmige woordewisselingen, is het eerste artikel des ontwerps der schadeloosstelling van de emigranten, in de kamer der afgevaardigden aangenomen, maar tevens toch ook het voorstel, om het bij de duizend millioen te laten berusten, en geene verdere schadeloosstelling te geven.

— Volgens berigten uit Londen, van den 25, is de voorgestelde bill tegen de onwettige genootschappen in Ierland met eene groote meerderheid in het lagerhuis aangenomen.

ARNHEM, den 5. Maart.

Het water is hoog in den Rijn aan de paal:

Den 4. Maart 1 El 7 Palm 0 Duim; gewassen 0 D. gevallen 9 D

Den 5. dito. 1 El 9 Palm 0 Duim; gewassen 20 D. gevallen 5 D

AANBESTEDING.

DE STAATSRAAD GOUVERNEUR DER PROVINCIE *GELDERLAND*,

Is van voornemen op Maandag den 7. Maart 1825, des voormiddags ten elf ure, te Apeldoorn in den *Moriaan*, bij A. M. TEN HOOVE, te doen aanbesteden:

Het maken en leveren van [illegible]

[illegible] Frederiksoordsche-Deelen, lang [illegible]

Het maken en leveren van 13 houten Duikers.

Het leveren en leggen van eene houten Goot bij den Vosbergenschen Molen.

De aanbesteding zal geschieden bij inschrijving en opbod.

Het bestek, waarop de aanbesteding geschiedt, zal, behalve aan het Gouvernements-Gebouw der Provincie te Arnhem, ter lezing liggen:

Te Apeldoorn, bij A. M. TEN HOOVE, in den *Moriaan*.

Te Voorst, bij PLANTEN, in den *Beer*.

Te Epe, bij A. BROUWER.

Te Heerde, bij DOORON.

Te Hattem, in den *Engel*.

Terwijl nadere inlichtingen aan de gegadigden, welke zulks verlangen, gegeven zullen worden door den Bouwmeester, Opziener van 's Konings Paleizen in de Noordelijke Provincien, H. LYSEN, op het *Loo*.

Arnhem, den 25. Februarij 1825.

De Staatsraad, Gouverneur voornoemd,
Bij deszelfs absentie,
Het Lid van Gedeputeerde Staten,
J. C VAN ECK.

SCHOUWBURG TE ARNHEM.

Onder Directie van Mejufvrouw A. C. OTTINGH.

(*Uit hoofde eener ongesteldheid van den Heer J. LOBRY.*)

Op Zaturdag den 5. Maart.

GESNER, OF HET ZWITZERSCH HUISGEZIN.

Tooneelspel in drie bedrijven.

Na hetzelve:

DE DRIE FANCHONS, OF DAT ZAL NOOIT EINDIGEN.

Blijspel met Zang.

Heden werd ik in den diepsten rouw gedompeld; na eenen allergelukkigsten bijna tweejarigen echt, behaagde het God, mijne hartelijk geliefde Echtgenoote, MAGDALENA SARA MARIA BOONEN, in den ouderdom van ruim *drie en twintig* jaren, door den dood van mij en ons Kindje tot zich te roepen.

Allen, die haar gekend hebben, treuren met mij. In kinderlijke onderwerping tracht ik mij te buigen voor Gods alwijs bestel, in de hope op een zalig wederzien.

C. A. VAN OORDT.

Rotterdam,
den 25. Februarij 1825.

§ § § De Notaris P. WIEGAND, te *Nijmegen*, qq., zal, op Vrijdag den 11. Maart 1825, des namiddags om 4 ure, ten huize van W. MELSEN, te *Beuningen*, publiek verkoopen:

Eenen KOREN-WINDMOLEN, gelegen te *Beuningen*, bij *Nijmegen*, provincie *Gelderland*, met al het daarop zijnde GAANDE- en LOOPENDWERK en verder MOLEN-GEREEDSCHAP; voorts het daarbij staande MOLENHUIS, ACHTERHUIS, SCHUUR en verder GETIMMER, mitsgaders HOF en LAND, te zamen groot 21 Roeden.

Ingezet en met de hoogen gebragt op f 3450.

† † † De Notaris P. WIEGAND, te *Nijmegen*, is voornemens, op Donderdag den 17. Maart 1825, des avonds ten 6 ure, in het lokaal der Notarissen aldaar, publiek op hoogen te doen inzetten, om 14 dagen daarna finaal te verkoopen:

Een HEERENHUIS en ERF, bestaande in *zes* BENEDENKAMERS, waaronder *vijf* Behangene, en *negen* BOVENKAMERS, waaronder mede *vijf* Behangene; voorts KELDERKEUKEN, KEUKEN met POMP, opene PLAATS en GROND-POMP, *twaalf* ZOLDERS, *vier* KELDERS, mitsgaders eene daar achter schietende zeer ruime BROUWERY met geheele Nieuwe KETEL, KUIPEN, VATEN, en al wat verder tot eene volkomene en wel ingerigte Bierbrouwerij behoort. De aanvaarding is op den 1. Mei 1825.

† † † De Notaris *DIRK DE JONGH*, te *Tiel*, zal, op Zaturdag den 12. Maart 1825, des voormiddags om *elf* ure, ten huize van de Weduwe *JACOB VAN GINKEL* te *Eck* en *Wiel*, finaal verkoopen:

De WIND-KOREN-MOLEN van *Maurik en Eck en Wiel*, met ROS- en PEL-MOLEN, MOLENAARS-HUIS, BERG, HOF en BOOMGAARD, te zamen groot ongeveer 2 Bunders, 55 Roeden en 47 Ellen, om te aanvaarden den 1. Mei 1825. — In massa ingezet en verhoogt tot f 6,375.

§ § § Op den 16. dezer maand, des avonds ten *zes* ure, zal te *Wageningen*, provincie *Gelderland*, in het Logement *Gelderlands-Welvaren*, bij inzet geveild, en den 30. van gemelde maand, op gelijke uur en plaats voorschreven, finaal aan de meestbiedende publiek worden verkocht: Een Hecht, Sterk HUIS, voorzien van onderscheidene KAMERS, VERTREKKEN, en verdere Gemakken, met annexe SCHUUR en daar achter gelegen TUIN, uitkomende aan de Stads-wal, staande in het beste gedeelte der Stad *Wageningen*, aan de *Hoogstraat* en *Groote passage*; zijnde dit Huis voor alle affaire bijzonder geschikt en met weinig kosten te moderniseren; kunnende met *primo* Mei aanstaande worden aanvaard. — Informatie te bekomen bij den Notaris *BEEK*, te *Wageningen*. Brieven franko.

† § † Dewijl, sedert den 16. Februarij 1825, te Zutphen is vermist een PERSOON, van ruim 50 jaren, aanhebbende eene *blaauwe Jas*, *zwart Vest*, *lange grijze Broek*, *kalve Laarzen*, het *Linnengoed* gemerkt *L. V. H.* zijnde hoogstwaarschijnlijk verongelukt in den Ysselstroom; zoo wordt een ieder op het allervriendelijkst verzocht, bij ontdekking van het lijk, daarvan ten spoedigste opgave te doen aan het adres van den Heer DAVID DE HAAS, te Zutphen, zullende de vinder genereuselijk beloond worden.

† † † Er wordt, sedert Zondag, den 27. Februarij laatstleden, te *Arnhem* vermist een VROUWSPERSOON [illegible] jaren, kort en tenger van Postuur, met zwarte Haren en [illegible] Wezen, gekleed met een roodachtig Jak met Bloempjes, en eene [illegible], met kleine ruitjes, dimeten Muts met eene [illegible], op het Linnen de letter R. — Zij, die hiervan eenige aanwijzing kunnen doen, worden verzocht zich deswegens te adresseren aan den Commissaris van Politie der Stad *Arnhem*; zullende men, des begerende, daarvoor genereus beloond worden.

† † † J. FAASCH, uit Griekenland, laat bekend maken, dat hij alhier is gearriveerd met eene groote en fraaije kwantiteit, opregte *Pastilje de Serralie*, *Banjederges Kettingen*, *Braseletten*, *Horologie-Kettingen* en *Medaillons* voor Heeren en Dames, als mede *Konstantinopoolsche Rozen-Olie*. — Is gelogeerd in het Hôtel van Brunswijk, en vertoeft niet langer dan tot den 8. dezer.

BERIGT VOOR DE BEMINNAARS EN BEOEFENAARS DER TOONKUNST.

Aangedrongen door de behoefte, welke aan geschikte werken in onze Nederlandsche taal bestaan, om KORAAL- of GENERAAL-BAS te leeren speelen, ben ik te rade geworden, om te beproeven in die behoefte te voorzien, alleen met die bedoeling, om zoo eenigzins mogelijk, in mijnen kring of betrekking nuttig te zijn, en tevens om aan velen mijner *Ambt-* of *Kunstgenooten* eene handleiding te verschaffen, die ter verbetering van het spelen der Psalmen en Gezangen strekken kan. Zal het niet door een ieder eenparig met mij toegestemd worden, dat op vele plaatsen het Koraal zoo gespeeld wordt, dat het den kieschen hoorder (een deskundige behoef ik immers niet te noemen) meer hinderlijk dan opwekkend is?

Immers moet het Orgel, bij het gemeenschappelijk aan God gewijde gezang, den meesten luister bijzetten: en is niet een goed *Koraal-Spel*, met de daarbij in onze Kerken gebruikelijke Voor- en Tusschenspeelen, eene opwekking des harten; vooral een goed Voorspel, hetwelk eene voorbereiding voor het gemeenschappelijk gezang is, hetwelk toch een der voornaamste deelen van onzen Godsdienst uitmaakt? (Zie de aanspraak aan de Hervormde Gemeenten in onze Evangelische Gezangen.)

Tot verbetering hiervan heb ik dan, volgens de Leerwijze van den Heer L. KINDSCHER, *Muzijk-Onderwijzer aan de Hooge School, Organist van de Kapel des Hertogs en tevens van de Hoofdkerk te Dessau*, gereed gemaakt: *Eene* AANLEIDING *tot zelfs-onderrigt in het Forte-Piano- en Orgelspeelen, met bijzondere betrekking, grondige kennis en behandeling van Voor- en Tusschen-Speelen*, benevens een *goed becijferd Koraal*, en tevens een *onderwijs tot verdere voortzetting in de Generale Bas.*

Om nu dit, voor de Toonkunst zoo belangrijk en tevens beknopt werkje algemeen te maken, zoo is mijn voornemen, om hetzelve bij inteekening uit te geven voor den geringen prijs van f 2, waarvan eenlang aan Heeren Boekhandelaren de noodige lijsten van inteekening zullen toegezonden worden.

Nijkerk (op de *Veluwe*) den 1. Maart 1825.

H. R. REINHOLD,
Organist, Klokkenist en
Stads-Muzijk-Onderwijzer.

Te ARNHEM, bij C. A. THIEME, Boekdrukker.